

Tiedotusyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 60/16
Luxemburgissa 9.6.2016

Tuomio asiassa C-470/14
Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA)
ym. v. Administración del Estado ym.

Tekijänoikeusdirektiivi on esteenä sille, että sopiva hyvitys tekijöille heidän teostensa yksityisestä kopioinnista rahoitetaan Espanjan järjestelmän kaltaisella järjestelmällä eli talousarvioon kuuluvista määrärahoista

Tällaisessa järjestelmässä ei nimittäin varmisteta, että pelkästään yksityisten kopioiden käyttäjät kattavat viime kädessä sopivan hyvityksen kustannukset

Unionin direktiivillä¹ on vuodesta 2001 alkaen yhdenmukaistettu tekijänoikeuden ja lähioikeuksien oikeudellisia puitteita, jotka perustuvat oikeudenhaltijoiden suojan korkeaan tasoon. Tätä varten jäsenvaltioiden on erityisesti taattava tekijöille yksinoikeus sallia tai kieltää kappaleen valmistaminen heidän teoksistaan. Ne voivat kuitenkin säätää poikkeuksista tähän kappaleen valmistamista koskevaan yksinoikeuteen erityisesti silloin, kun on kyse luonnollisten henkilöiden yksityiseen käyttöönsä valmistamista kappaleista, joiden käyttötarkoitus ei ole kaupallinen ("yksityistä kopiointia koskeva poikkeus"). Tässä tapauksessa oikeudenhaltijoiden on saatava sopiva hyvitys.

Espanjassa yksityisen kopioinnin sopiva hyvitys on vuodesta 2012 alkaen rahoitettu valtion yleisestä talousarviosta. Tässä järjestelmässä hyvityksen määrä määritellään vuosittain kullekin varainhoitovuodelle määritetyn talousarvion rajoissa.

Useat tekijänoikeuksia kollektiivisesti hallinnoivat yhteisöt, joilla on toimivalta kerätä sopiva hyvitys, vaativat helmikuussa 2013 Tribunal Supremossa (Espanjan ylin tuomioistuin) kyseisen Espanjan säännösten kumoamista.

Tässä yhteydessä Tribunal Supremo on tiedustellut unionin tuomioistuimelta, onko direktiivi esteenä yksityisen kopioinnin sopivan hyvityksen järjestelmälle, joka rahoitetaan valtion yleisestä talousarviosta, kun tässä järjestelmässä, kuten Espanjan järjestelmässä, ei voida varmistaa, että yksityisten kopioiden käyttäjät kattavat viime kädessä sopivan hyvityksen kustannukset.

Tämänpäiväisessä tuomiossaan **unionin tuomioistuin toteaa, että direktiivi on esteenä tällaiselle järjestelmälle, jos siinä ei voida varmistaa, että yksityisten kopioiden käyttäjät kattavat viime kädessä sopivan hyvityksen kustannukset.**

Vaikka yleisimmin valittu sopivan hyvityksen rahoitusjärjestelmä on nykyisin maksujärjestelmä, unionin tuomioistuin korostaa, että **direktiivi ei ole lähtökohtaisesti esteenä sille, että jäsenvaltiot, jotka ovat päättäneet ottaa käyttöön yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen, valitsevat sen rahoittamisen niiden yleisestä talousarviosta** (tämä ratkaisu on myös valittu Virossa, Suomessa ja Norjassa). Sikäli kuin yhtäältä tällaisella vaihtoehdoisella järjestelmällä varmistetaan sopivan hyvityksen suorittaminen oikeudenhaltijoille ja toisaalta maksutavalla taataan hyvityksen tehokas kerääminen, sen on lähtökohtaisesti katsottava noudattavan henkisen omaisuuden korkeatasoisen suojan takaamisen tavoitetta.

Unionin tuomioistuin kuitenkin toteaa, että **yksityistä kopiointia koskeva poikkeus on laadittu pelkästään luonnollisten henkilöiden hyväksi**, kun he valmistavat tai voivat valmistaa teoksista

¹ Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/29/EY (EYVL L 167, s. 10).

tai muusta suojatusta aineistosta yksityiseen käyttöön kappaleita, joiden käyttötarkoitus ei ole kaupallinen. Nämä ovat niitä henkilöitä, jotka aiheuttavat vahinkoa oikeudenhaltijoille ja joiden on lähtökohtaisesti rahoitettava sen vastikkeena oikeudenhaltijoille maksettava sopiva hyvitys. Sen sijaan **oikeushenkilöt on suljettu tämän poikkeuksen ulkopuolelle.**

Vaikka jäsenvaltiot voivat tässä yhteydessä perustaa järjestelmän, jonka mukaan oikeushenkilöt ovat tietyin edellytyksin ja käytännön syistä velvollisia rahoittamaan sopivan hyvityksen, **tällaiset oikeushenkilöt eivät voi viime kädessä jäädä tämän maksun velallisiksi. Tätä vaatimusta sovelletaan kaikissa tapauksissa, joissa jäsenvaltio ottaa käyttöön yksityistä kopiointia koskevan poikkeuksen,** riippumatta siitä, perustaako se maksulla vai sen yleisestä talousarviosta rahoitettavan sopivan hyvityksen järjestelmän.

Esillä olevassa asiassa Tribunal Supremo toteaa ennakkoratkaisupyyntössään, että **Espanjan talousarviosta rahoitettavassa sopivan hyvityksen järjestelmässä ei varmisteta, että pelkästään yksityisten kopioiden käyttäjät kattavat viime kädessä hyvityksen kustannukset.** Kun nimittäin konkreettisia tuloja – kuten niitä, jotka ovat peräisin erityismaksusta – ei ole kohdennettu tiettyihin menoihin, **on katsottava, että sopivan hyvityksen maksamiseen tarkoitettu talousarvion kohta rahoitetaan kaikista valtion yleiseen talousarvioon kirjatuihin varoista, joten sen maksamiseen osallistuvat kaikki veronmaksajat eli myös oikeushenkilöt.** Lisäksi ei ole osoitettu, että Espanjassa olisi sellainen säännös, jonka mukaan oikeushenkilöt voisivat pyytää vapautusta velvollisuudesta osallistua hyvityksen rahoittamiseen tai ainakin pyytää sen palauttamista.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127